

14.05.2018

Asia/24

§ 350

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen ja koordinointi Helsingissä

HEL 2018-004236 T 06 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti ottaa käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamis- ja koordinoitirakenteen valmisteluryhmän esityksen mukaan. Kaupunginhallituksessa käsitellään esitys hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen organisoinnista uudelleen syksyllä, huomioiden miten sote-uudistus on ratkennut.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että ehkäisevän päihdetyön järjestämislain 5 §:ssä tarkoitettu ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaava toimielin on kaupunginhallitus ja ehkäisevän päihdetyön tehtävistä huolehtii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmä.

Käsittely

Vastaehdotus:

Sanna Vesikansa: Lisätään päätösehdotuksen ensimmäisen kappaleen loppuun lause "Kaupunginhallituksessa käsitellään esitys hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen organisoinnista uudelleen syksyllä, huomioiden miten sote-uudistus on ratkennut."

Kannattaja: Maria Ohisalo

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Sanna Vesikansan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 7

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Maria Ohisalo, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa

Kaupunginhallitus hyväksyi Sanna Vesikansan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 7 - 8.

Esittelijä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki PL 1
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

14.05.2018

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Stina Högnabba, Erikoistutkija, puhelin: 310 42525
stina.hognabba(a)hel.fi

Liitteet

1 HYTE_29_03-2018_A

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää ottaa käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamis- ja koordinoitirakenteen valmisteluryhmän esityksen mukaan.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että ehkäisevän päihdetyön järjestämislain 5 §:ssä tarkoitettu ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaava toimielin on kaupunginhallitus ja ehkäisevän päihdetyön tehtävistä huolehtii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmä.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 27.9.2017 kaupunkistrategian vuosiksi 2017-2021. Kaupunkistrategiassa todetaan, että Helsinki luo kaupunkiin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yhteistyörakenteet ja nostaa liikkumisen lisäämisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisensä pilottihankkeeksi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisen ja koordinoinnin kehittäminen on nostettu yhdeksi kaupunkistrategian kärkihankkeiksi.

Kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kuntalain mukaan kunnan keskeisiä tehtäviä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työllä kavennetaan hyvinvointi- ja terveyseroja sekä rakennetaan, ylläpidetään ja parannetaan kaupunkilaisten hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta ja turvallisuutta. Lainsäädäntö ohjaa kuntia nimeämään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahot ja kunnan toimialojen on tehtävä yhteistyötä keskenään sekä muiden kunnassa toimivien julkisten tahojen, yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen säilyy kunnan lakisääteisenä tehtävänä myös mahdollisen maakunta- sekä sosiaali- ja terveyden-

huollon uudistuksen jälkeen. Monissa muissakin kunnan toimintaa ohjaavissa laeissa mainitaan velvoite hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Ehkäisevän päihdetyön järjestämislaki taas edellyttää, että kunnan tulee organisoida tarpeen mukainen ehkäisevä päihdetyö alueellaan ja nimetä ehkäisevästä päihdetyöstä vastaava toimielin.

Helsingin kaupungin johtoryhmässä on käsitelty kaupunkistrategian toimenpiteitä ja päätetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnin ja johtamisrakenteen valmistelun aloittamisesta 12.12.2017. Työtä varten perustettiin valmisteluryhmä, joka sai tehtäväkseen luoda kattava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnin ja johtamisen rakenne sekä kuvata roolit, vastuut, tehtävät ja jäsenet 31.3.2018 mennessä sekä tukea johtamisrakenteen käyttöönottoa 31.5.2018 saakka.

Valmisteluryhmässä oli edustus kaikilta toimialoilta sekä kaupunginkansliasta. Ryhmä kokoontui 6 kertaa. Valmistelussa on huomioitu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lainsäädäntö sekä kunta- että maakuntatasolla ja kartoitettu Helsingissä toimivia monialaisia yhteistyöverkostoja. Lisäksi on huomioitu sosiaali- ja terveysministeriön sekä terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen suositukset kuntien hyvinvointijohtamisesta ja -rakenteista. Valmistelun aikana on tehty yhteistyötä Espoon ja Vantaan kaupunkien kanssa ja vahvistettu PKS-yhteisyyden näkökulmaa. Valmisteluryhmän esitys on käsitelty kaupungin johtoryhmässä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen uudenlainen johtaminen ja koordinointi

Helsingissä on vahvat perinteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi niin toimialoilla kuin kaupunkiyhteisenä toimintana. Kokonaisuus on laaja ja työn ensimmäisessä vaiheessa on esitetty millä rakenteella Helsingin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä johdetaan joustavasti ja ketterästi. Uusi toimintatapa vahvistaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamista ja koordinointia osana kaupungin johtamisjärjestelmää ja sen seurantaa, sekä nivoo tämän keskeisen kaupungin perustehtävän kiinteästi sen johtamisjärjestelmään.

Kunnan ylin johto eli kaupunginvaltuusto on vastuussa strategisista päätöksistä, joilla kaupungissa edistetään hyvinvointia ja terveyttä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä johtaa kaupungin johtoryhmä. Valmisteluryhmä ehdottaa, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteuttamista varten perustetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) ohjausryhmä ja valmisteleva asiantuntijaryhmä.

Ohjausryhmän tehtävinä on kaupunkistrategian pohjalta määritellä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen keskeisimmät painopisteet ja tavoitteet. Lisäksi ohjausryhmä ohjaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen

sen toimeenpanoa toimialoilla ja verkostoissa sekä varmistaa, että tavoitteet ja toimenpiteet näkyvät vuosittaisissa toimintasuunnitelmissa. Ryhmä ohjaa Helsingin hyvinvointisuunnitelman valmistelua ja osallistuu hyvinvointikertomusprosessiin. Ohjausryhmä edistää myös osallisuus- ja vuorovaikutuskäytäntöjen toteutumista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintamalleissa.

Asiantuntijaryhmä valmistelee ohjausryhmän asiat sekä koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden ja toimenpiteiden näkyvyyden toimialojen vuosittaisissa toimintasuunnitelmissa. Asiantuntijaryhmä huolehtii riittävästä yhteistyöstä toimialoilla asioita valmisteltaessa ja tarvittaessa pyytää kohdennetusti näkemyksiä toiminnan johdolta. Ryhmä valmistelee Helsingin hyvinvointisuunnitelmaa sekä huolehtii sen kytköksestä lasten ja nuorten sekä ikäihmisten toimeenpanosuunnitelmien tekemiseen. Ryhmä osallistuu vuosittaisen HYTE-raportin tuottamiseen sekä kerran valtuustokaudessa tehtävän laajan hyvinvointikertomuksen sisältöjen tuottamiseen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatio keskitetään kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle ja työtä varten nimetään päätoiminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaattori, jonka tehtävinä on työn kokonaiskoordinointi, maakuntayhteistyö, monialaisten verkostojen yhteistyön edistäminen sekä hyvinvointisuunnitelmien ja raportoinnin kehittäminen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen toteutetaan laajana yhteistyönä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteutetaan osana kaupungin talouden ja toiminnan vuosisuunnittelua sekä monialaisissa verkostoissa. Vaikuttavat toimintatavat ja raportointikokonaisuudet tuodaan jatkossa näkyviksi digitaalisessa muodossa ja näin mahdollistetaan asiantuntijoiden ja kaupunkilaisten osallistuminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työhön.

Uudessa toimintamallissa vahvistetaan liikunta-, kulttuuri ja kaupunkisuunnittelun näkyvyyttä osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Kaupunkistrategian kärkihankkeet liikkumisohjelma ja nuorten syrjäytymishaasteen ratkaiseminen toimivat osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta. Ehkäisevällä päihdetyöllä ehkäistään ja vähennetään eriarvoisuutta ja päihteiden käytöstä aiheutuvia haittoja. Ehkäisevän päihdetyön suunnittelu ja toimeenpano tapahtuu jatkossa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmän sekä lakisääteisten ja muiden verkostojen sekä keskushallinnon ja toimialojen yhteistyössä.

Työtä kokoavana ja ohjaavana uutena asiakirjana toimii valtuustokausittainen Helsingin hyvinvointisuunnitelma, joka valmistuu vuoden 2018

loppuun mennessä. Hyvinvointisuunnitelma suuntaa ja toimeenpanee strategiassa määritellyjä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteita kaupungissa. Se koostuu toimialojen ja verkostojen asettamista tavoitteista ja toimenpiteistä sekä lakisääteisistä lasten ja nuorten ja ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimeenpanosuunnitelmista.

Kokonaisuuden onnistumista ja vaikuttavuutta arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti. Uudenlainen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuosiraportti toimii yhtenä sisällön arviointivälineenä. Ohjausryhmä käsittelee vuosiraporttia tammi- helmikuussa ja tämän jälkeen se liitetään osaksi raamin lähetekeskustelua kaupunginvaltuustossa.

Johtamis- ja koordinaatorakenne toimeenpannaan kansliapäällikön päätöksellä, jolla asetetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmä ja asiantuntijaryhmä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Esitetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintatapa kokoaa jo olemassa olevaa toimintaa aiempaa systemaattisemmaksi kokonaisuudeksi sekä integroi toimijoita ja toimintaa uudella tavalla. Uusi toimintatapa vahvistaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistä johtamista ja koordinoimista osana kaupungin johtamisen uudistumista. Lisäksi toimintatapa nivoo tämän yhden kunnan tärkeimmistä perustehtävistä kiinteästi kaupungin johtamiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Stina Högnabba, Erikoistutkija, puhelin: 310 42525
stina.hognabba(a)hel.fi

Liitteet

1 HYTE_29_03-2018_A

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.05.2018 § 305

HEL 2018-004236 T 06 01 02

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki PL 1
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.05.2018

Asia/24

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.05.2018 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:

Paavo Arhinmäki: Viikoksi pöydälle.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Stina Högnabba, Erikoistutkija, puhelin: 310 42525
stina.hognabba(a)hel.fi